

Sarrià, Bernat de (PERS. HIST)

(1266?-1335) La figura de Bernat de Sarrià, primer senyor de Benidorm, és d'importància capital per a la nostra ciutat. Gràcies a la seua Carta de Poblament de 1325 Benidorm es va constituir en una entitat municipal autònoma i va iniciar la seua existència com a poble. Però l'obra de Bernat de Sarrià sobrepassa totalment el marc local de Benidorm: la seua biografia està íntimament lligada als esdeveniments de la Corona d'Aragó durant el període que va de finals del segle XIII fins al primer terç del XIV.

En la biografia d'aquest personatge hi ha dos aspectes fonamentals a considerar: a) la seua activitat militar i diplomàtica al servei dels reis de la Corona d'Aragó i de Sicília i b) la constitució d'un important patrimoni senyorial al sud del Regne de València.

El primer aspecte està relacionat amb la política de la confederació catalano-aragonesa d'expandir-se territorialment per a formar un gran domini, d'acord amb la tendència de les monarquies de l'època d'enfortir-se en detriment dels senyors feudals. Com les seues vies d'expansió cap al nord i cap a l'oest estaven tancades pels regnes cristians de França i Castella, respectivament, l'esmentada expansió es va dirigir primerament cap al sud (governació d'Oriola i Regne de Múrcia en temps de Jaume II). Però la presència de Castella entrebancà també les possibilitats d'aquesta via i per tant les línies d'actuació es dirigiren cap a l'est, cap a Itàlia, i tingueren com a resultat la formació del regne de Nàpols i Sicília com a membre de la Confederació catalano-aragonesa. En aquest sentit, l'actuació de Bernat de Sarrià al servei de quatre reis de la Corona d'Aragó, Pere III el Gran, Alfons III el Franc, Jaume II el Just i Alfons IV el Benigne, va ser important com veurem posteriorment.

Pel que fa al segon aspecte, la constitució d'un gran domini nobiliari al sud del Regne de València, la seua actuació va contribuir de manera decisiva a la consolidació del domini cristià i valencià en unes terres que anteriorment estaven sota la doble amenaça de Castella i del món islàmic, especialment del regne de Granada. La creació de noves ciutats cristianes, com la Vila Joiosa i Benidorm, en són una altra conseqüència.

Tenim poques dades sobre la vida privada i sobre els anys inicials de Bernat de Sarrià. Ni tan sols tenim certesa de la data i del lloc del seu naixement. Només podem afirmar que es va produir, probablement, cap a l'any 1266.

Son pare era Vidal de Sarrià, originari de la vila de Sarrià. Es tractava aleshores d'una localitat pròxima a Barcelona, que actualment forma part del seu nucli urbà. Comprenia el que ara són els barris de Sarrià, Vallvidrera, Pedralves, etc. La petxina formava part de l'escut de la vila i Bernat de Sarrià l'adoptà quan posteriorment tingué el seu escut d'armes atorgat pel rei.

Vidal de Sarrià era un cavaller membre de la petita noblesa que no posseïa cap senyoriu territorial. Havia acudit a les terres de la Marina al servei del rei i la seua fortuna depenia del favor reial. Com a conseqüència de la política de Jaume I de consolidar el domini militar de la zona mitjançant el sistema de castells, Vidal de Sarrià va rebre en 1259 l'arrendament per dos anys del castell de Confrides, que es va renovar posteriorment. En 1264, se li ordenà tenir 500 hòmens, els salaris dels quals es pagarien amb les rendes cobrades als musulmans del terme del castell. Va ser impossible complir aquesta ordre i Vidal de Sarrià va contraure un dèficit de 50.000 sous que Jaume I li pagà en 1270 atorgant-li les rendes de Confrides mantenint-hi només set hòmens.

Quatre anys abans, en 1266, havia nascut Bernat de Sarrià, suposem que a Confrides. La seua estada a les nostres terres duraria molt poc perquè en 1272 son pare ja havia mort: un document del 1-3-1272 reconeix que els marmessors de Vidal de Sarrià han donat possessió del castell de Confrides a Andreu de Puigvert.

Coneixem el nom de tres fills de Vidal de Sarrià. Primerament una filla, Gerarda de Sarrià, de la qual ens consta que el 19-11-1273 va rebre de Jaume I dotze joves de terra (unes 36 hectàrees) a l'alqueria de Saffre, dins del terme del castell de Confrides; això és una prova que el rei reconeixia els serveis de son pare. A més, segons narra Bernat Desclot a la seua Crònica, tingué dos fills barons, Vidal i Bernat de Sarrià.

Ho desconeixem tot sobre l'etapa de formació de Bernat. Probablement, abandonaria les nostres terres en morir son pare, quan tenia uns cinc o sis anys. Era habitual que els joves nobles passaren uns anys de formació a la cort d'algun senyor per a poder ser armats cavallers. Eren ensinistrats en l'ús de les armes i educats en els principis de la cavalleria que havia arplegat Ramon Llull en el *Llibre de l'ordre de cavalleria* publicat per aquells anys (1275).

Les primeres notícies de Bernat de Sarrià provenen de l'esmentada Crònica de Bernat Desclot. Ens presenta els dos germans participant a l'expedició cap a Tunis organitzada per Pere III. Era l'estiu de l'any 1282 i Bernat tindria, per tant, uns 16 anys. Els catalans conquisten Alcoll, nom català de l'antiga ciutat portuària de Col·lo, a Algèria i consta que els fills de Vidal de Sarrià lluitaren al costat dels comtes d'Urgell i de Pallars. Aquest mateix any, els sicilians oferiren la corona a Pere III (era casat amb Constança de Sicília) per tal d'evitar el govern de Carles d'Anjou. El rei l'acceptà i en agost marxà de Col·lo cap a Sicília la qual va ocupar després de derrotar els Anjou per terra i mar. L'acció de l'almirall Roger de Llúria va ser molt important i és segur que Bernat de Sarrià observaria i analitzaria amb molta cura la seua estratègia.

Aquesta estada a Sicília marcaria el seu destí, perquè a la mort de Pere III en 1285, els germans Sarrià passaren al servei de l'infant Jaume, que va ser proclamat nou sobirà de l'illa, mentre que l'infant Alfons, amb el nom d'Alfons III va ser rei de la Corona d'Aragó.

Vidal i Bernat de Sarrià s'havien guanyat durant aquells anys una excel·lent reputació com a militars. El resultat va ser que romangueren al servei del nou sobirà i que Bernat, malgrat la seua joventut, obtindria en 1286 el comandament de la flota siciliana i posteriorment adquiriria la condició de noble tenint el seu escut d'armes. Així ho diu Ramon Montaner a la seua Crònica: *E com la festa fo passada, ell se'n tornà a Messina, e tantost feu armar vint galees, e feu-ne capità un cavaller que ell amava molt, per nom en Bernat de Sarrià dit en Bernat, qui era estat, e és encara, lo pus llarg de cor cavaller que anc fos en Espanya; e ha haüt tal senyor qui ben lo ha bastat, ço és a saber, aquest rei en Jaume de Sicília, qui puis per temps lo feu noble e li donà senyera e tot ço que pertany a noble.*

Jaume de Sicília hagué de continuar la lluita de son

pare contra els Anjou i el seu aliat el Papa. El comandament de les tropes terrestres correspongué a Galceran de Cartellà i el de la flota a Bernat de Sarrià, el qual no dubtà d'atacar els ports italians que estaven sota la sobirania de Carles d'Anjou: Nàpols, Amalfi i d'altres. Com que el papa Honori IV (1285-1287) era aliat dels francesos, no dubtà d'atacar la gola del Tíber on estaven les naus pontifícies, cremant-les i saquejant-les. Tampoc no dubtà a cremar la ciutat d'Astura com a càstig. Per la seua duresa, Honori IV va qualificar els germans Sarrià de *vertaders diables i que n'era gran llàstima que els catalans no hi foren en pau amb l'Església i al servei d'ella.*

La intervenció de l'almirall Roger de Llúria, que en juny de 1287 obtingué una important victòria a Nàpols, els féu rivals. Això originà una terrible enemistat entre ambdós almiralls que duraria molts anys. Era normal que les rivalitats entre els nobles originaren lluites que de vegades esdevenien verdaderes guerres de bàndols. Els reis procuraven evitar-les, no sempre amb èxit. En el cas d'aquesta rivalitat, malgrat que els dos almiralls juraren fer-se la guerra, la intervenció dels successius reis sí que va estar efectiva; el domini marítim de la Corona d'Aragó s'hauria vist seriosament afectat sense la treva forçosa imposada per la monarquia.

El 18 de juny de 1291, va morir a Barcelona el rei Alfons III el Franc. Per no tindre descendència legítima, va heretar la Corona d'Aragó el seu germà Jaume de Sicília que passà a ser Jaume II el Just. Un fet destacat dels inicis del seu regnat fou la firma en juny de 1295 de la pau d'Anagni amb els seus antics enemics els Anjou i el Papa, la qual cosa va permetre a Bernat de Sarrià tenir una destacada activitat diplomàtica. El tractat de pau, en efecte, implicava tres punts fonamentals: a) Jaume II el Just renunciava a la corona de Sicília en favor de l'Església i a canvi rebia 12.000 lliures i les illes de Còrsega i Sardenya. Però els sicilians no acceptaren la renúncia i a l'any següent proclamaren Frederic, el seu germà menor, rei de Sicília. b) Jaume II d'Aragó havia de tornar el regne de Mallorca al seu oncle, Jaume II de Mallorca, però amb caràcter de feudatari de la Corona d'Aragó. c) Es concertava el matrimoni entre Jaume II i Blanca d'Anjou, que se celebrà poc després, el 29 d'octubre d'aquell mateix any.

Bernat de Sarrià actuà com a ambaixador extraordinari i acompanyà Blanca d'Anjou en el seu viatge cap a Catalunya. Entraren per Perpinyà,

aleshores part del regne de Mallorca, i continuaren viatge fins al monestir de Vilabertran, prop de Figueres, on Jaume i Blanca contraqueren matrimoni. Posteriorment, el 1298, Bernat de Sarrià fou l'encarregat de donar possessió de les Illes a Jaume II de Mallorca.

Un aspecte notable d'aquest tractat d'Anagni és que Jaume II d'Aragó es va veure obligat a fer la guerra al seu germà Frederic de Sicília perquè renunciara al tron que els sicilians li havien atorgat. Bernat de Sarrià fou nomenat capità general de l'exèrcit aragonés i marxà amb una gran flota cap a Sicília. Fracassà inicialment a Siracusa (1298) però el 1299, Frederic fou derrotat a la batalla naval del cap d'Orlando. El conflicte finalitzà amb la pau de Caltabellotta (1302) d'una forma molt peculiar, perquè Frederic va ser reconegut com a rei de Tinàcria, que era l'antic nom de Sicília.

Les guerres constants a Sicília i a Castella provocaren l'absència de Jaume II de les seues terres, la qual cosa va ser aprofitada pel comte de Foix per atacar el comtat de Pallars. Bernat de Sarrià hagué de tornar a Catalunya i aconseguí derrotar-lo i foragitar-lo.

En 1297, el rei encomanà a Bernat de Sarrià la missió de fer la guerra de cors amb vint galeres per tot arreu de les costes de Barbaria i Magrib i signar tractats de pau amb els sultans que acceptaren pagar tribut. La campanya fou menada sense ordre ni eficàcia, a sang i foc com era habitual de les incursions corsàries. A curt termini, va produir els beneficis esperats (botí, esclaus, etc.) però a llarg termini entrebancà el comerç entre Mallorca i Barbaria.

Una altra missió encomanada a Bernat de Sarrià i que no pogué dur a terme va ser l'ambaixada davant Abu-Jacob, sobirà del Marroc. Tingué molt de ressò perquè els mercaders de Barcelona, a causa de l'escassetat de cereals, volgueren aprofitar l'ambaixada per aconseguir la importació de blat i ordi nord-africà. Per tal d'animar Bernat de Sarrià, li oferiren un dinar d'or per cafís de blat i mig dinar per cada cafís d'ordi.

La rivalitat amb Castella obligà Bernat de Sarrià a dur endavant una important tasca diplomàtica. L'esmentada rivalitat s'havia iniciat des que el 1296 Jaume II, tot aprofitant la recent pau amb França i el Papa, ocupà Alacant, Elx, Oriola i Múrcia. Acabada la

guerra de Sicília amb el seu germà, ocupà Lorca l'any 1300. Bernat de Sarrià participà en aquesta acció i va ser recompensat amb el càrrec de procurador del Regne de Múrcia. Posteriorment, l'Almirall duqué a terme, cap al 1303, dues missions diplomàtiques importants. Per una banda, ajudar les intrigues de l'infant Enric de Castella contra el rei Ferran IV de Castella per tal de fomentar l'anarquia en aquest regne i afeblir-lo. Per altra banda, anar com ambaixador al regne musulmà de Granada i pactar un atac conjunt dels granadins i dels aragonesos contra els castellans. Fracassà la segona missió i Bernat de Sarrià hagué de posar en estat de defensa tot el sud del Regne de València per la imminència d'un atac castellà.

El 1304, se signà la pau amb Castella que tingué com a conseqüència el reconeixement d'algunes de les incorporacions fetes en 1296. D'aquesta manera tot el sud de l'actual província d'Alacant quedava definitivament dins del Regne de València, però Múrcia tornava a Castella. La pau es va signar a Torrelles i Bernat de Sarrià va ser-hi present.

Una conseqüència del tractat de Torrelles va ser l'acord posterior (1308) entre Aragó i Castella per tal de fer la guerra al regne de Granada. En general en la política dels reis de la Corona d'Aragó van predominar els períodes de pau i col·laboració amb Castella perquè el regne musulmà de Granada constituïa un enemic comú que amb el seu cors gairebé permanent era un perill per al Regne de València. A més, els musulmans valencians tenien tendència a fugir cap a Granada, la qual cosa perjudicava els senyors feudals valencians entre els quals s'inclouia Bernat de Sarrià. L'ajuda militar i econòmica dels valencians als castellans si actuaven contra Granada era freqüent. Per tant s'arribà a l'acord d'adjudicar per a Aragó la sisena part del que es conquistara als musulmans granadins, concretament el regne d'Almeria. L'acord se signà a Alcalà d'Henares i Bernat de Sarrià va ser un dels plenipotenciàries de Jaume II.

Abans que s'iniciaren les hostilitats, Bernat de Sarrià eixia del port de València en abril de 1308 rumb a Marsella, Gènova, Nàpols i Palerm per tal de preparar un ambient diplomàtic favorable als interessos de Jaume II. Després passà a Tunis i renovà el tractat de 1301. L'objectiu era assegurar-se la pau i les bones relacions amb Itàlia i el nord d'Àfrica per a poder dur la guerra a Almeria. L'èxit el va acompanyar i es tornaren a signar els antics

tractats de pau. Però en aplegar a València, Bernat de Sarrià tingué problemes perquè els comptes que presentà de l'expedició no eren gens clars. Havia rebut la quantitat de 5.400 dinars per a lliurar-los a Frederic de Sicília, però aquest mai no els va rebre. Per altra banda, havia de lliurar a Jaume II 2.500 dinars i només li'n donà 2.380. Les conseqüències van ser que Frederic no volgué ratificar el tractat i el sultà de Tunis es considerà estafat perquè havia pagat els aragonesos i hauria de pagar de nou els sicilians perquè no l'atacaren. Pere Maria Orts, gran admirador de Bernat de Sarrià, es pregunta al respecte: *Fou una trapassaria sols d'en Bernat de Sarrià o fou un servei a Jaume II i a Frederic de Sicília del què pot ésser traguera la seua part de profit l'almirall, sempre a la recerca d'or i d'argent?* Pere Maria no contesta directament la seua pregunta però tot seguit afegeix: *Malgrat tot, els sobirans catalans no retiren pas llur confiança de l'almirall i el seu estel munta més i més.*

Assegurada la pau a Itàlia i Sicília, ja es podia iniciar l'ofensiva cap Almeria. L'expedició tingué lloc a l'estiu de 1309. Jaume II i Blanca d'Anjou es traslladaren per mar a València. Allí el rei donà el comandament de la flota a Bernat de Sarrià i es dirigiren vers el cap de l'Aljub, a Almeria. Mentrestant, un fort exèrcit anava per terra i assetjava la ciutat. Malauradament, la falta de col·laboració dels castellans obligà les tropes aragoneses a retirar-se en condicions desfavorables i l'expedició no tingué èxit. El fracàs a Almeria va ser l'últim intent de la Corona d'Aragó d'expansionar-se cap al sud. A partir d'aquest moment, només resultava possible l'expansió cap a l'est.

Quan el rei Rupert de Nàpols va atacar Sicília el 1312, Bernat de Sarrià renuncià al seu càrrec d'Almirall de la Corona d'Aragó i marxà cap a Sicília. Allí es posà al capdavant d'un important exèrcit que lluità a favor de Frederic III de Sicília i contra els antics enemics angevins. Per a reclutar l'esmentat exèrcit hagué d'empenyorar totes les seues senyories. El 1313, aconseguí no sols defensar Palerm dels atacs angevins sinó també la desfeta de les hosts de Rupert, tant per terra com per mar. Aquest demanà treva, però Frederic no li l'atorgà i Bernat de Sarrià aprofità la debilitat dels enemics per a recuperar el castell de Castellmar. A més, va assistir l'any 1315 a l'acte de lliurament dels castells de Gerba i Querquesens al rei Frederic per part del famós capità i cronista català Ramon Muntaner. L'any 1316, continuava la guerra i per tant la presència de Bernat

de Sarrià a Sicília. Poc després amb la pau finalitzà la seua missió, que des del punt de vista econòmic havia estat molt rendible, i abandonà Sicília.

De tornada a València, el 1323, dugué a terme la preparació de la conquesta de Sardenya dirigida per l'infant Alfons, encara que finalment l'expedició no va ser comandada per ell sinó per l'almirall Francesc Carrós. Del 1323 al 1327, fou portaveu del procurador general del Regne de València, l'infant Alfons, el qual romangué gairebé tots aquests anys a Itàlia.

En novembre de 1327, morí Jaume II i l'infant Alfons fou proclamat rei amb el nom d'Alfons IV. Bernat de Sarrià continuà al servei d'aquest nou sobirà, al qual aconsellà en nombroses ocasions. Per ordre seu va navegar amb una flota per les aigües de l'estret de Gibraltar per tal de protegir els interessos de la Corona d'Aragó a la zona. El regnat d'Alfons IV va estar condicionat per la gran influència que exercí sobre el sobirà la seua segona esposa, Elionor de Castella. La reina tenia grans ambicions per als seus fills en detriment dels fills del primer matrimoni d'Alfons amb Teresa d'Entença, que eren els infants Pere (futur Pere IV) i Jaume. Volia que el seu fill Ferran tinguera les senyories d'Oriola, Guardamar, Alacant, Elda, Xàtiva, Alzira, Morvedre, Borriana, Castelló i Morella. Això suposava deixar en mans castellanques importants enclavaments al llarg de tot el Regne de València i suscità la protesta unànime del regne, dirigida per Guillem de Vinatea. De retruc, aquests esdeveniments influïren en la vida de Bernat de Sarrià i amargaren els seus últims anys pel fet que Bernat de Sarrià recolzà la postura de la reina i del seu fill Ferran i es posà en contra de l'infant Pere.

La reina el nomenà governador del castell de Xàtiva i s'hi tancà amb l'infant Ferran. Quan el príncep hereu Pere es presentà a Xàtiva, Bernat de Sarrià li tancà les portes i posà la fortalesa en estat d'alerta. L'infant Pere, per tal d'evitar la lluita amb l'almirall, es retirà cap a València ple d'odi. Però no tingué possibilitat de venjar els afronts patits: el 31 de desembre de 1335 moria Bernat de Sarrià i el 25 de gener de 1336 moria Alfons IV. L'infant Pere, amb el nom a Pere IV el Cerimoniós va ser proclamat rei i va rebre el castell de Xàtiva de mans del nou alcaid. També va rebre la senyoria de Guadalest que Bernat de Sarrià havia lliurat a la reina Elionor.

La constitució d'un gran patrimoni nobiliari per Bernat de Sarrià al sud del Regne de València és el

segon element fonamental a considerar en la biografia de l'almirall, que havia servit nombrosos reis. Per una banda, com ja hem vist, serví els quatre reis de la Corona d'Aragó dels quals va ser coetani. Per una altra, va servir, a més, a Frederic de Nàpols, i als reis de Mallorca Jaume II, Sanç I i Jaume III.

Tots els reis premiaren els seus serveis amb diners i amb el que a la seua època era més valuós: ennoblint-lo i atorgant-li senyories. Se seguia una tendència de l'època que va ser l'acceleració del procés de senyorialització de les terres del sud del Regne de València a les darreries del segle XIII i principis del XIV. Els alcaids dels castells del regnat de Jaume I es transformen posteriorment en senyors feudals d'aquests territoris. Els reis volien comprar la fidelitat d'alguns nobles perquè amb altres estaven en dura pugna. Les terres alacantines es lliuraren a personatges que havien assolit importants triomfs marítims al servei dels reis i així Roger de Llúria va rebre la muntanya d'Alcoi i Bernat de Sarrià la Marina.

La presència dels Sarrià a la Marina havia començat pel castell de Confrides i potser per aquesta causa Alfons III li atorgà en 1286, mentre encara era a Sicília, la senyoria de Confrides amb l'obligació de servir el rei amb un cavaller.

L'any 1290, Bernat de Sarrià està en condicions d'invertir els beneficis obtinguts en la guerra de Sicília en la compra de noves senyories en la zona: el castell de Callosa primer, poc després el de Castell de Castells i també la vila de Callosa. El mateix any comprà a Jaspert de Castellnou per 25.000 sous els castells de Calp i Altea. Una prova de l'interés per adquirir senyories a la Marina és el pagament de la meitat del preu de la vila de Callosa amb les salines de Sallent.

En tornar de Sicília, va adquirir un palau a la ciutat de València on s'hostatjaren sovint els infants reials i que va ser la seua residència durant les seues estades al Regne de València. Era una pràctica habitual entre els grans senyors, que solien residir en alguna gran ciutat i no als seus dominis del camp. Eren absentistes i les seues terres eren gestionades per batlles i administradors que anualment rendien comptes i lliuraven les rendes obtingudes. Des d'aquesta ciutat de València lliuraria més tard la Carta de Poblament de Benidorm.

El 1293, Bernat de Sarrià va fer una adquisició molt

important per al futur de la Marina. Es tractava de l'encomana d'Orxeta que pertanyia a l'ordre de Sant Jaume, ordre militar castellana denominada en l'època *els frares d'Uclés*. Es tractava d'assolir un doble objectiu: per una banda consolidar i engrandir el seu domini territorial a la Marina i per una altra anul·lar el potencial perill d'un enclavament castellà al Regne de València. Aquesta maniobra es completarà poc més tard amb la fundació de la Vila Joiosa el 8 de maig de 1300, a la qual va atorgar una carta de poblament. La Vila esdevingué la capital de la comarca i la seua fortuna contrasta amb la despoblació que posteriorment patiren les altres ciutats fundades per la mateixa època: Benidorm, Altea i Ifach.

Posteriorment, el patrimoni de Bernat de Sarrià continuà creixent i així va adquirir Polop, Finestrat, Relleu, Benidorm, Benissa, Teulada, Guadalest, Tàrbena, Vall de Pop, Xalò, Gata, Berniça, Vall d'Aiora, Murla, etc.

Es va casar amb Isabel de Cabrera, membre d'una de les més importants famílies nobiliàries de Catalunya. Com no va tenir descendents legítims (il·legítims en tingué dos), el 1321 va fer donació de totes les seues senyories a l'infant Pere d'Aragó i Anjou, seté fill de Jaume II d'Aragó i Blanca d'Anjou. Aquest document de donació constitueix, segons Pere Maria Orts, el document més antic on apareix Benidorm. Es reservava per a la seua muller, a per vida, tota la vall de Guadalest. La donació va estar aprovada per Jaume II amb un document redactat en octubre de l'any següent. La relació que s'hi fa ens permet apreciar el total de les seues propietats: Polop, Callosa, Castell, Aial, Aljubea, la Mola, Finestrat, Benidorm, Benioma, Santa Illa, Xirla, Liriet, Matet, Algar, Paul, Xacos, Benigaladí, Murta, Benifraim, Cucol, Albalat (a Penàguila), Tàrbena, Confrides, Serrella, Aguilar, Relleu, Cabeçò, Orxeta, la Vila Joiosa, Torres, Altea, Benissa, Teulada, Ifach, Calp, Muntanyes, Garig i Sella, la Vall de la Gallinera, la Vall d'Ebo, Pego, la Vall de Pop, la Vall de Laguar, la Vall de Xaló i Crevillent. A més, estava el palau a València, situat a la parròquia de Sant Llorenç.

Un altre document de l'Arxiu del Regne de València de 15-4-1325 indica les rendes que el rei donava a l'infant Pere de les quals Bernat de Sarrià tenia al Regne de València. Amb ell es pot construir el següent quadre que presenta les localitats ordenades segons la importància de les rendes que s'hi obtenien:

LOCALITATS	SOUS	DINERS
Castell de Callosa	10.942	3
Castell de Castells	8.674	2
Castell de Polop	7.251	5
Castell de Confrides	6.850	
Castell de Tàrbena	5.180	4
Castell de Serra i Finestrat	2.650	
Vall de Xalò	2.500	
Dret sofra en castells i alqueries	2.214	
Albalat, Beniema i Santa Illa	1.656	10
Vall de Guadalest	1.560	5

En total 49.479 sous i 5 diners, als quals cal afegir 5.000 sous més procedents de la part que li corresponia dels fruits de la terra. Era una quantitat molt important indicadora del poder, tant econòmic com polític, de Bernat de Sarrià. Es pot comprovar que els ingressos de Bernat de Sarrià eren 10 vegades majors en la percepció de rendes (tributs, regalies, administració de justícia, etc.) que en la participació en les collites. A més, les localitats citades eren aclaparadorament musulmanes, la qual cosa vol dir que aquesta població estava sotmesa a les dures condicions típiques del món feudal.

La rivalitat entre Bernat de Sarrià i Roger de Llúria afectà també les seues senyories de la Marina. Es disputaren les senyories d'Altea, Calp, Benissa i Teulada perquè Jaspert de Castellnou els va vendre les mateixes senyories als dos almiralls. El 1294, Roger de Llúria li les va prendre i Bernat de Sarrià va

recórrer al rei, el qual ordenà que li foren reintegrades. Posteriorment, en 1297, Jaume II les tornà a donar a Roger de Llúria a per vida.

El 8 de maig de 1325, deu anys abans de la seua mort, va fundar Benidorm. La seua fundació obeïa a les mateixes raons que les de la Vila Joiosa: incrementar la presència de cristians en una zona habitada majoritàriament per musulmans i tancar-los l'eixida cap al mar. I en cas de necessitat de defensa, assegurar-se la presència d'un grup estable de cristians que la garantiren en qualsevol moment. Dos anys més tard, en l'any 1327, manà fundar un monestir d'agustins recolets a Benidorm perquè pregaren per la salut del rei Jaume II, greument malalt i que va morir poc més tard, el primer de novembre. Segons Pere Maria Orts, no hi ha certesa que es dugueren a terme les obres d'aquest monestir, que per altra banda no tenia viabilitat econòmica donada l'escassetat d'aigua de la nova població.

La fundació de ciutats cristianes al litoral (la Vila Joiosa, Benidorm, Altea, Ifach) pretenia consolidar el predomini cristià de la mar i mantenir confinats els musulmans a les muntanyes de l'interior. Però, excepte la Vila Joiosa, aquest projecte no va tenir èxit. Altea i Benidorm quasi es despoblaren durant alguns segles, encara que es repoblaren al segle XVII. Ifach en canvi, acabà per desaparèixer. Pel que fa a Benidorm, a finals del segle XV, la seua població havia minvat tant que quasi desaparegué. Va perdre el seu caràcter de municipi independent i va quedar annexat a Polop. Al segle XVI, no hi havia població permanent: el seu nucli urbà estava habitat per pescadors tan sols en temps de pesca amb la majoria de les seues cases afonades. Bernat de Sarrià no havia sabut atorgar-li una base econòmica sòlida i fins al 1666 no va tornar a recuperar la seua població i la seua municipalitat.

Diccionari de Benidorm